

عنوان مقاله:

ارزیابی زیست محیطی گسترش افقی شهرها با تاکید بر تغییرات زمین های کشاورزی به مناطق شهری «نمونه موردی: شهر زنجان»

محل انتشار:

سومین همایش ملی فضای جغرافیایی، رویکرد آمایشی، مدیریت محیط (سال: 1390)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

محسن احدنژاد - دکترای جغرافیا و برنامه ریزی شهری، عضو هیئت علمی دانشگاه زنجان

علی فتحعلی بیگی - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه زنجان

خلاصه مقاله:

ارزیابی زیست محیطی گسترش شهرها، امروزه به عنوان مهمترین دغدغه ی اصلی مسئولین شهری مطرح می باشد که می تواند از دیدگاههای مختلف مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گیرد. یکی از این دیدگاهها مربوط به بررسی و ارزیابی تغییرات کاربری اراضی می باشد، که این ارزیابی ها می تواند روش مناسبی برای پی بردن به اثرات زیست محیطی گسترش فیزیکی شهرها باشد. با توجه به این که در سال های اخیر شهر زنجان دچار تغییر و تحول قابل توجهی در کاربری اراضی شده است، ابتدا برای پی بردن به نوع و میزان تغییرات حادث شده تصاویر ماهواره ای لندست سال های ۱۳۶۵ و ۱۳۸۹ این شهر و پیرامون آن انتخاب شد و پس از تجزیه و تحلیل داده ها نقشه های کاربری اراضی تهیه گردید و سپس برای کشف و ارزیابی تغییرات کاربری اراضی از روش های جداول متعامد و تحلیل روند استفاده شده است. نتایج بدست آمده از این تحقیق نشان دهنده این است که تغییرات مهمی در منطقه مورد مطالعه صورت گرفته که از جمله آنها میتوان به گسترش سکونتگاه ها و اراضی ساخته شده بر روی اراضی کشاورزی و باغات پیرامون شهر اشاره کرد. همچنین در مطالعه حاضر جهت ارزیابی تغییرات کاربری اراضی از نقطه نظر زیست محیطی از شاخص زیان باری استفاده شده است که در آن تغییرات کلاس ها با توجه به آسیب های زیست محیطی به چهار کلاس بسیار زیان بار، زیان بار، زیان متوسط و زیان باری کم طبقه بندی گردیده است. نتایج بدست آمده از این بررسی نشان داد که زیان بارترین تغییرات مربوط به توسعه بی رویه شهر که غالباً ناشی از تغییر اراضی کشاورزی و باغات پیرامون شهر زنجان به مناطق مسکونی و اراضی ساخته شده است، می باشد. نتایج نشان می دهد که در مجموع ۱۹۵۹/۶۶ هکتار از زمینهای کشاورزی پیرامون شهر زنجان در اثر توسعه شهری (به صورت مستقیم یا غیر مستقیم از بین رفته و به کاربری های شهری تغییر کاربری داده است که اغلب این زمین ها از نوع اراضی کشاورزی دیم و باغات بوده است، در بین مناطق شهری هم بیشترین اراضی تغییر کاربری یافته مربوط به مناطق ۲ و ۳ شهری زنجان می باشد. با توجه به نتایج به دست آمده از تجزیه و تحلیل کاربری ها بخصوص اراضی کشاورزی پیرامون منطقه مورد مطالعه و همچنین باغات به عنوان مناطق بحرانی از نظر تغییر کاربری مشخص شده و بکارگیری اقدامات حفاظتی خاص در آنها مورد تاکید قرار گرفته است

کلمات کلیدی:

محیط زیست، شهر پایدار، کاربری اراضی، زنجان، شاخص زیان باری، GIS

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1266533>

